

vsuipare. Cū ergo pualuisset con-
tra ptholomeū regem egypti. et
spolia q̄ plurima cōgregasset. ap-
posuit etiā filios israel impugnaē
Intrauit ergo sanctificatō nom̄ in
supbia et accepit altaē aureū. mē-
sam et cādelabz. fialas. mortario
la aurea. veluz. corinas. et orna-
mentum aureum q̄d erat in facie
tēpli. Et accepit aurū argētuz va-
sa concupiscibilia thesauros occul-
tos de domo domini. et cōminuit
omnia. Et sublatis oibz in terraz
suā rediit. et ciuitatē iherlm̄ tēcz
et desolatam dimisit. **C**ausa at̄ q̄
re ista mala pmissē de? filijs isrl̄
euenire ibidē reddidit. q̄ in diebz
illis exierant ex isrl̄ filij iniqui. q̄
a testamēto dei recesserūt et testa-
mentū cū gētibz disposuerūt. et
gymnasium secūdū modū gētiliū
i iherl̄z ostreuerūt. p̄pua sibi fece-
rūt. et natōmbz se iunxerūt. et
venūdātū sūt vt facerēt mala. Et
accēdēs ad regē. potestātē faciē-
di iusticiā impetrauerūt. q̄bus de-
us indignatus. ipsā ciuitatē iherl̄z
in manu antiochi reddidit. qui tē-
plum et ciuitatem vt dictum est
expoliauit.

Moraliter. ¶ **E**xpo-
nēdo iusticiā dico q̄ iherlm̄ ecclesiā
signat q̄ filios isrl̄. i. viros ecclesi-
asticos deū vidētes cōtinēt. **S**ed
sic fit q̄ hic inueniūtur multi iniq̄
testamētū dei. i. cultum religionis
et ecclē cōtempnēs et ab ea per-
vitia recessēs. testamētū gentiū
.i. ritūs et mores seculariū eligen-
tes. et se i moribz et ritibus natō-
mbz gentiū. i. secularibz cōformā-
tes. ginasia secularis sciētiē i ihe-

rusalē. i. in ecclē introducēs. et
p̄pua carnalis vite sibi facien-
tes. et a rege. i. a principibz secu-
laribz potestātē faciēdi iusticiam
.i. secularia officia omisiōes et ne-
gotia impetrātes. **V**idēs ergo do-
minus filios isrl̄. i. ecclēsticos in se-
culares ouerū. vitam regularē
et ecclesiasticam negligere. secu-
larem diligere et amplecti. solet
eos antiochy id est tyrannis huius
mundi et regibus subiugare. qui
iam non cessant iherusalem et tē-
plum ipsius id est ecclesiā et re-
ligionem bonis suis temporali-
bz spoliare. **ps.** Tradidit eos in ma-
nus gentium. et dominati sunt eo-
rum qui oderunt eos. **N**on enim
sufficit istis principibus q̄ notabi-
lia regna habeāt. qui p̄mo ad alia
regna possessiōes et terras aspirāt
ugiter et abelāt. **N**ec eis sufficit
egypti. i. mundi spolia et diuitias
tolleere. nisi etiam contra iherusalē
.i. contra ecclēam studeant rapinis
dimicāre et eā bonis ipsi? spoliare.

Isti ergo duo dyademata sibi
imponunt. in quantum in mundo
et in ecclesia etiam dominari que-
runt ibidē clerum grauānt et pre-
munt.

Vel dic contra ambitiosos q̄ anti-
ochus qui interpretatur pauper
silens significat ambitiosum et
malum. qui in principio paup-
rem se esse predicat. silentem et
pacificuz se esse fingit. **Psalmista**
Pauper sū ego et in laboribus cō.
Sic ergo facit vt super duo regna
imperet id est q̄ duo v̄ el plura
beneficia acquirat. regnum em̄
app̄ū id est status sibi p̄poci oāt?

nō sufficit. q̄ immo regna et bene-
ficia aliorum ablit et cupit. Et sic
q̄lq; q; ptholomeū de regno egip-
ti. i. aliquē aliū de sua dignitate
deponit. et duo dyademata. i. du-
as dignitates sibi accipit. **Apoca-
lix.** Dabebat duo cornua similia
agni zē. **Math. xi.** Intrauit ptho-
lomeus athiochia et imposuit duo
dyademata capiti suo. Sed isti
ad huc nō sufficit nisi ad iherusa-
salem et ad templum. i. ad maio-
ris dignitatis prelaturaz veniat
quā supbe et abritiose intrare pro-
curat. **Iste** ergo mediantē exerci-
tu suo. i. altis carnalibz pncipibz sa-
cularibz intrat sanctificationem
.i. ecclesie prelationem i superbia
Vbi pro certo euz intrauerit. sta-
tim se conuertit ad vasa aurea et
argentea et ornamenta et supellec-
tilia. i. ad ecclie diuitias depādūz
ad seditos molestādūm et tēplū
sibi cōmisit ecclie spoliandūm. Et
q̄d deterius ē q̄cqd potest in ista
iherusalem. i. in isto tēplo rapere
in terram suam ad lrām portat.
in domo pāterna palacia edificat
et bonis ecclie nepotulos suos di-
tat. et sic templum suum depau-
perare vt dicit alios nūq; cessat.
Illud aut infortuniu; misere ihe-
rusalem merito puenit. qz filij. s.
mali eccāstici. a testamēto legis
diuine recedunt. et per diuersa
peccata nationibz. i. secularibus
pares fiunt. et sic habere talem
platum propter peccatū populi
mere ntur cū ipi delinquūt. **Job
xxij.** Dominus regnare facit hōi-
nem yperatam propter peccā po-
puli. **E. ¶ Vl** dic q; aīo

ehus est dyabolus. q; propter pecca-
ta xpianorum vsq; ad iherusalem
.i. vsq; ad xpianorū fidez ex exercitū
vitiōrum deduxit. sanctificōem
.i. statum religionis cum supbia
sbitrauit. et inde ornamēta spi-
ritualia abstulit penitus. Exinde
enim abstulit altare deuotionis
candelabrū discretiōis. mensaz
compāssionis. phialas predica-
tionis. mortariola diuini timoris
velū continentie et casti mōris.
coronas eminentie et honoris. et
ornamentum bone conuersationis
et spūalis honestatis et decoris.
Dns enim omnibus iam videtur
ecclesia per dyabolum spoliata.
et ad tristēm desolationem dedu-
cta. **Aurum** enim et argentum et
ocultos thezauros. i. sapientiaz
et clementiā virtutesq; substulit
et vasa concupiscibilia. i. bonas et
sanctas personas exinde rapuit
et amouit. **Trenorum** primo.
Manum suam misit hostis ad o-
nia desiderabilia eius. Et hoc pro-
certo qz filij israhel. i. vici ecclesia
stici. qui nationibus. i. secularibz
cōformari intūtur et tēstantū di-
cultūq; religionis et ecclesiastice
discipline abhomināt. ergo taha
incurrere p̄m erēt. **Ezech. xxij.**
Scelus tuū et fornicationes tue fecerūt
tibi hec. **¶ Vl** si vis dic q; athio-
chus ē malus platus quo intrate et im-
pāte in iherusalem. i. ecclia religionis
stati p̄ suū malū regimē ibidē de-
ficiunt spūales et t̄pales diuitis
supradc. qz sicut dicit. **Pro. xxvij.**
Regnātibz ip̄s ruine hōim. **Ide**
āt dic de malo p̄ncipe qm̄ incipit i
patria dñari. **¶ F**

Qonsequēt ibi dicit q̄ spolia
to tēplo p̄ aīo chū gemue
tūt p̄ncipes seniores et iuuenes.
virgines infirmas sunt et speci
ditas mulieris imutata est. Oīs
marit? sūpsit lamenta et tota do
mus iacob cōfusiōe. ¶ **Mo** ¶ Sic
eccia v̄uitibz exspoliata. p̄ncipes
seniores iuuenes v̄gines mariti
et mulieres et omnis stat? secu
lanuz p̄sonaz spiritualiter infir
ma et de bono in malū immuta
tur. Cōstat em̄ q̄ ecciasticis a dia
bolo p̄ peccatum spoliatis secula
res solent malo exēplo eoz faci
lit desolari et a virtutum tramite
immutari. ¶ **Psalm.** xxxij. Sicut po
pulus sic sacerdos. ¶ **6. 4**

Dicit cōsequēt ibi dē. q̄ prin
ceps tributorū miss? a rege
venit iherusalē et locutus est eis
p̄ pacifica verba ī dolo et credidit
ei. Sed cū infra v̄rtē recept? fu
isset. irruit repente in ciuitatem
et p̄didit populū ex israel. et ac
cepit spolia ciuitatis. Et succēdit
tam igne. et destruxit domos ei?
et muros eius in circuitu. acapti
uas duxit muliēs et natos. et pe
cora possederūt. et facta est iheru
salē habitacō exteroz. et facta ex
tera a seīe suo. et nati eius dereli
querunt eā. sanctificacō ei? deso
lata. dies festi ei? cōuersi sūt in lu
ctū. sabbata ei? in obp̄braū. ho
nores eius ī nihilū. secūdu gloriā
ei? multiplicata ē ignominia eius.
¶ **¶ Hora** ¶ Iherusalē ē aīa
ad quā iniqu? p̄nceps. .i. dyabol?
p̄ cōmp̄tationes se applicat et si
bi in dolo. .i. s̄b spē boni mala sug

gerendo loquit̄. ita q̄ quicq̄ p̄ ma
las cōplacētiās et consensu sibi
credit et eū recipit et admittit.
Sed statim q̄ ciuitatem mēas p̄
peccatū mortale intrauerit. rep̄
te p̄ viciorum cumulū sup̄ ipsam
irruit. et populū suū. .i. potentī
as aīe et sensus quicq̄ destruit et
corumpit. spoliaq̄ virtutū di
cipit. muros discipline scilicet re
gulatis in ea destruit. et igne ci
uitatis eaz cremat et comburit.
Mulieres. .i. bonas affectōes. na
tos ei? .i. vitales opacōes ipsa cap
tiuat p̄nit? .p̄ cora verō. .i. bestia
les motus possidet atq̄ mittit. Et
sic fit q̄ ista a suo seīe. .i. a bonis
virtutibz fit extera. altera populo
scilicet vicio subiecta. Nam sancti
ficacō hie deuocōnis desolat. festi
uitas spiritualis gaudij cōtrista
tur. sabbatuz quietū sollicitudin
bz cōturbatur. a sic honoz hie spū
alis et rationalis conditionis ī ni
hilum opuat̄ et sic gloria quā
anima habuerat ante peccatum
ī ignominiaz commutat̄. ¶ **¶ Tre .i.**
In circuitu ei? hostes eius. facta
est iherusalē quasi polluta mēstru
is. Fatuum est ego talem hospite
recipe et cordis nostri ianuas p̄
cōsensum tali p̄ncipi apice. ¶ **¶**
¶ Vel vic mistice q̄ iherusalem fig
nat ecclesiam. p̄ncipes ābitiofū
Ista enim est veritas q̄ ambitio
sus in dolo verba pacifica loq̄t̄ se
ip̄sū in tē dissimulauit. vt igref
sus sibi pateat. vt ad statū plati
ois intra ecclesiā admittat̄. Sed
quando se videt introductum et
ad p̄elationis officium sublima
tum et in statu et officio exēlso

confirmatum. statim solet contra
subditos per rapinas et exactio-
nes irascere. populum subditorum
perdere. spolia et diuitias huius
ciuitatis accumulare. multos ciui-
tatis id est libertates et priuile-
gia iterum perire. ignem crudelitatis
vbiq; accendere. mulieres et na-
tos. i. inferiores personas et simpli-
ces scandalizare. et a statu gra-
tie captiuare. pecora vero. i. carna-
les personas secum accipere. et sic
ista ciuitas siue ecclesia a semine
suo. i. ab omnibus filiis suis exto-
ra efficitur. in quantum nullus in-
digena vel gratie filius in eius be-
neficiis et officiis promouetur.
fitq; habitatio exterorum. in qua
tum prelati isti introducunt mul-
titudinem consanguineorum et
patriotatum. **Trenor. iij.** Vere
ditas nostra versa est in alienos
domus nostre ad extra neos. Sub-
tali ergo principe perit sanctifica-
tio deuorum. subbatur quietis
et festum consolationis. honor dig-
nitatis et promouens. Et vt bre-
uiter concludatur. tota gloria co-
mutatur in ignominiam vilitatis
et confusionis. **Trenor. ij.** Obliu-
oni tradidit dominus syon festiui-
tatem et sabbatum. Quia propter
toto quantum sub bono prelato vel
principe ecclesia vel patria conso-
latur. tatum sub malo ambicio-
so rapto et auaro confunditur. spo-
liatur. et spiritualiter desolatur.

Vnde. Apoc. xviii. Quantum
glorificauit se in delictis tantum
datus ei tormentum. et cetera
va.

Sequitur ibidem qd per imli

tes regis antiochi desolata est et
vastata iherusalem. Ciuitatem
dauid id est arcem syon cepit
et eam turribus et muris muni-
erunt. et constituerunt ibi gentem
peccatricem viros iniquos. et
ualuerunt in ea. et posuerunt ibi
arma et escas et congregauerunt
spolia iherusalem. et posuerunt
illuc. Et facti sunt illi in laqueum
magnum et in insidias. et conta-
minauerunt sanctificationem et
fugerunt habitatores iherusalem
propter eos. **Mora**

Sic vere antio-
chus dyabolus et milites sui val-
ta ta ciuitate iherusalem inferiori
id est subiugato prius statu secu-
larium laycorum. et per peccata
multipliciter dissipato. arcem sy-
on id est statum religionis sibi
specialiter dedicauerunt. et eam
sibi habitationem fecerunt. vbiq;
ad litteram posuerunt gentem pec-
catricem. que per ceteras hodie in
ecclesia ad litteram conualescunt
et in terrena prosperitate profi-
cunt atq; crescunt. Quia sepe fit
qd in ecclesia et in mundo illi qui
sunt iniquiores. sunt diuites ple-
niores. **Iheremis. duodecimo**
Via impiorum prosperatur. bene
est omnibus qui preuaricantur.
et inique agunt. Ipsamq; arcem
id est ecclesie statum spolys iheru-
salem id est diuitijs secularium
ditauerunt. Escas id est diuitias
et commestiones. arma id est
pompas et lites ibidem introdux-
erunt. et ipsam muris et turri-
bus. castis et domibus. pompis

et fastibus accanxerunt. Sed uere
ista ecclesie prosperitas tempo
ralis sibi per dyaboluz procreata
non credit ad virtutum augmen
tationem sed potius ad iniquita
tis accumulationem. quod patet
in hoc quod sequitur. quia illi q̄
constituti sunt in auge facti sunt in
laqueum magnū. quia multi mo
derne ecclesiastici facti sunt hodie
in laqueum et in insidias alioruz
quia ipsi per fraudes et malitias a
his insidiantur. et per male vite
sue scādalu alij peunt et scādali
santur. Et quia sanctificationem
ecclie per luxurias suas contami
nauerunt. ideo habitatores iheru
salem id est ipsi ciues ecclesie infu
dis se secularis a statu gratie p
istorum malum exemplum. vel
ab amore ecclesie fugere cōprobā
tur. Et breuiter ista est veritas.
q̄ mali ecclesiastici sunt hodie pre
cipui milites dyaboli et in statu ec
clesie est hodie sua specialis habi
tatio et aliorum illaqueatio et de
ceptio. **Vñ Osee quinto.** Audite
sacerdotes et attendite domus ihe
rusalem et domus regis ausculta
te. quia vobis iudicium est. quo
niā laqueus facti estis speculati
oni et retze expāsum super tabore
Hethiochus rex scripsit et or
dinauit per totum regnum
suz q̄ omnis popul⁹ vn⁹ esset.
et q̄ vnusquisq̄ legem suaz et pa
trum suorum dimitteret. et legeꝝ
ipsius scilicet ydolatriā custodiēt
Et q̄ continuo occideretur si quis
iussionibus contra iret. Multi eu
go in iherusalem legem domini di
miserunt et regis iussionibus pa

ruerunt. **P**rocepit ergo rex edifica
ri aras tepla et ydola et sacrificari
carnes fuillas et pecora cōmunia.
et relinquē filios suos absq̄ iactū
tione. et conquinari animas
eorum in imundicijs. et q̄ q̄ sacri
ficari rennueret moreretur. **A**b
hominandum etiam ydolum sup
altare domini edificauit antioch⁹
vt ibidem demonijs imolaretur.
vbi domino fuerat imolatum.
Et preposuit principes populo. q̄
hoc fieri cogerent. Qui etiam fili
os israel in abditis effugauerunt.
ante ianuas thura et sacrificia in
cenderunt. libros legis domini cō
busserunt. et quoscuq̄ legeꝝ do
mini seruantes et libros legis ha
bentes inuenire potuerunt occide
runt. Et libros continentes legeꝝ
ydolorum illuc de grecia transtu
lerunt. eos qui circumdebant pu
eros trucidabant. et per vniuer
sas domos eorum pueros a cerui
abus suspendebant. **Moraliter**
Sic vñ
dyabol⁹ iniqu⁹ hūmē cupit q̄ lex
sua ab omib⁹ teneatur. et q̄ vni
uerse generationes legeꝝ suas di
mittentes legis nature diuine et
gratie t̄nuntiantes vnus popul⁹
scilicet reproborum efficiatur. et
eidem in omnibus famuletur. **N**ō
titur etiam q̄ in ciuitate iherusalē
.i. in conscientia cuiuslibet fidelis et
in ecclesia aras et teplū suū faciat
et q̄ ibi ydola diuersoz vitiorum
erigat. et q̄ carnes fuillas. i. vitū
ū carnalitates ibidē offerēdas iou
cat. q̄q̄ nullos filios suos. i. affcūs
et opationes suas a superfluis vi
tjs arcuadat. sed poti⁹ seipm p
h h i

operū assumere. et ideo nec hostes
eos audent per temptationes iua
dere. vel si inuadunt solent contra
eos fortiter dimicare. dicentes illis
Math. xij. Itaq; licet i sabbatis
bene facere.

H Egitur de mathathia. q; ipse
et filij sui adiunctis sibi illis
qui voluntarii erant in lege et fu
giebāt a malis. magnum exerci
tum collegerunt. et viros impios
q; cūsecūt. pueros i arcaicos ar
cum adederūt. filios supbie persecu
ti sunt. et aras quas fecerūt ydo
latre destruxerunt. Tādē vērō mo
riens mathathias filios instruxit
et eos ad pugnāduz p legib; salu
briter erudiuit.

Mora ¶
Mathathias qui interpretat a deo
datus signat bonum prelatum et
superiorem a deo datū et p motū.

DeB. v. Nec q; sūmit sibi hono
rē. Nemo assuit ergo honorē. s; q;
vōtur a deo tāq; aarō. Talis ergo
debet viros deuotos i lege dei volū
tarios sibi adiungē. et eos in cō
silij et bñficijs secū habē. **Eccī.**
ix. viri iusti sint tibi iuuue. ipios
vero dēt p se q; punire et de medio
tollere. inarcuatos vō. i. carnales
et supfluitatibus moz et diuicia
rū onustos dēt corrigendo arcū
cadere. **Aras** vō ydolorū. i. auaros
et luxuriosos i quib; semp vigz
ignis cupiditatis. et carnes carna
lis voluptatis. thus superbie. et
fūm; vanitatis debet destruere et
tandē filios et subditos suos debz
instruere et ad dimicandum si sit
necesse pro legib; animare dicēs
illud primo **Macha** **tercio.** **Acan**
gumini et esstote filij potentes

Capitulum tertium ¶ A

S Vrexit iudas macha
beus pro patre suo. et
iuuabant euz fratres
sui. et dilatauit glori

am populo suo. Induit se lo
rica sicut g ygas et succinxit se ar
ma bellica. et protegebat gladio
suo castra. Similis factus est le
oni in operibus suis et sicut catu
lus leonis in venatione rugiens
Persecutus est inimicos persecu
tans eos. perambulauit ciuitates
iude et congregauit pereuntes
Et nominatus est vsq; ad nouissi
muz terre. et repulsi sunt in igni
pre timore eius. et omnes opera
eius iniquitatis conturbati sunt.
primo **Machabeorum** **tercio.**

Moraliter ¶

In istis verbis recte ponitur exē
plar et regula cuiuslibet boni pñ
cipis. Judas enim interpretatur
confitens et glorificans Machabe
us interpretatur ingeniosus pte
gēs et pcutēs. qz reuera bon; pre
lat; vel princeps debet deum lau
dare. prudens et circumspectus
subtilis et ingeniosus eē. Inocētes
protegere. pestilētes p cutere gla
dio iurisdictionis spūal; vel tpa
l; vel gladio feruentis orationis cor
dialis Debet castra sibi subiecta. i.
territoriū suū et ecclās pabulāē.
et tam eius lō q; personas prote
gere. lorica iusticię accipe. arma
bellica. i. virtutū iduē. vt sic possit
gloriā et pspertatez sibi populi
subiecti dilataē. **Eze. xxviii.** Tu
cherub extensus ptegens. **Vnde**

istis dicitur illud **Eph. vi.** **St**
te fucant i lutos vestros induite
loricam iusticie. **Debet** etiam esse
similis leoni. audacter ardua ag
grediendo. et ppter nullum que
cumq; magnū ab executione iusti
cie tēpescendo. **Sicut** catulus leo
nis debet rugire altissime predica
do. et sic iniquos debet persequi
iplos seueriter puniendo. et eos
debet persecutari et inquirere dili
gentissime et examinando. et ciui
tates ad litteram pambulare sū
ditos visitando. et iusticiā facien
do. **Pā.** **Perambulabam** in inno
centia cordis mei. a sic talis iudas
potent dicit ille de quo dicit. **Pro**
uerb. xxx. **Leo** fortissim? bestiarū
ad nullus pauescit occurū. **Et**
reueā si nostra principes tales fue
runt. tūc p timore eorū inimici sui
tā tēporales q̄ spūales repellētur.
ab eorū p̄sentia a iusticia terebū
ē. et opari iniquitatis formidabūt
Perēntes s; paupes tribulati q̄
inuria patiuntur ab hys defende
tur et cōgregabūtur. a ipsi famā
perpetuā acquirēt et ubiq; nomi
nabūt. **Illud** ē verū quādo in vno
loco ē iustus iudex vl platus pru
dens a seuerus. omnes mali gene
ralit̄ timēt eū. **Osee. xi.** **Leo** rugi
ēs et formidabūt filij matris. ip
se vero acq̄rit nomē p̄petuū et io
cūdū. **Eccī. xv.** **Nominē** eterno he
reditabit illū dñs. **Et. i. Paralip.**
xiiij. **Diulgatum** est nomen da
uid in cunctis regionibus **Verūp**
tamen aduerte q̄ dictū est. q̄ fra
tres eius iuuabāt eū. quia quilibet
bonus frater canonicus vl sū
ditus debet superiorū collabore. a

eum spūaliter per orationes et mi
chilominus tēporaliter p obsequa
et subuentiones benigniter adiu
uare **Quia** dicitur. **Proūb. xvij.**
Frater qui adiuuatur a fratre q̄
si ciuitas firma. cuius tñ sepissime
fit cōtrarium. quia cōfratres et sū
diti libentius laborāt quādoq; ad
superiorem suū cōfidēdū q̄ ad eū
iuuādū. piculū ē em̄ in falsis frat
bus. **ij. Cor. xi.**

Iudas pugnās cōtra apollo
mū ipsū occidit. et gladius
sibi abstulit. **Et** q̄dū vixit i isto
gladio semp pugnauit. a hostes
suos debellauit. **Tadem** sero prin
ceps sive cōtra eū applicuit que
iudas gladio supauit.

Nota **¶** **I**stud potest ex
poni sic. **Apollonius** qui interp̄
tatur mirabilis mūdū signat. q̄ i
cordibus fatuorū vt pulcher a mi
rabilis. rutilat gladi? ei? a quo
impugnat peccatoēs. i. ipsius pro
speritas. **Seron** qui interpretat̄
princeps heronis est dyabol?. q̄
p certo iudas q̄ interpretatur cō
fites debet p̄mo mūdū p cōceptū
vicere. a gladi? eius. i. mūdū pro
speritatem q̄ sit terribilis labilis
et deceptibil p cōsiderationē acci
pere. et sic isto gladio. i. hac cōside
ratione mediāte poterit seron p̄
capē dyabolū supare.

Hic dicit q̄ plus vidēs plm
seron et multitudinē exerzi
tūs. icēpit dubitāe de victoria s
iudas dux eorū icēpit huūsmoī
sermombus eos cōfōrtare. **Fac'**
est multos deludi in manib; pau
corum. nec est differentia apud
dominū auxiliari in multis aut
bh in

pauperes et humiles forin'dare.
 Quia sicut dicit ille. In mie im
 quauis humilem docti est timere
 Ideo ad exprimendum p[er] h[uius] mo
 nem talium dicit. Regum. ix.
 Ne gloriatur acinnet[us] eque ut di
 scinctus. et hoc quia dicit capite
 lo precedenti. Facile est apud deuz
 multos in manu paucorum cōclu
 di. ¶ **G** ¶ Vel si vis
 allega contra illos qui gloriatur
 de infortunis aliorum. q[ui] tribulatio
 nes aliorum suas existimant conso
 lationes. et aliorum grauaminib[us]
 et dampnis sperat vitari mercedi
 nis atq[ue] lucris. Quibus sepe con
 tingit q[uo]d in eodem negotio unde
 i aliorum p[re]iudicium sperant vti
 litatem: acquirunt miseriam. Si
 eat ad litteram eam de illi mercatori
 bus qui vbi i alienis miseris spe
 raauerunt lucrum consecuti sunt p[er]
 iudiciu[m] a dampnum. Psalm. lix.
 Expectauimus lucem et ecce tene
 bre

¶ Capitulu[m] quartu[m] ¶ **A**

QUoniam filij israel uicissent
 nichanorē a ptholome
 u[us] principes antiochi
 quos vna cū gorgia li
 has miserat. cōtra eos gorgias
 adhuc ex aduerso stabat. q[ui] ipsos
 inuadere proponebat. Aduersus
 iudas dixit filius israel ne concu
 piscatis spolia. quia bellum cōtra
 nos est. gorgias em̄ et exercitus
 eius p[ro]pe nos est. Sed state p[ro]pe in
 uicem contra inimicos vestros et
 expugnatē eos. et post hoc fume
 tis spolia. Quod factum est. quia

primo gorgiam uicerunt et fuga
 uerūt. de mū vero ad diripiendā
 spolia redierūt. inter que aurez
 et argentum iacinctum purpura
 et alias opes maximas inuenēz
 p[ri]mo. Machab. iij.

¶ **M**oā ¶ Isti tres hostes. quos
 listas. i. dyabol[us] contra nos mittit
 mundum carnem dyabolū signat
 qui in hac valle miserie fideles fa
 tignant. Ptholomeus qui interp[re]
 tatur ad mensuraz deductus. car
 nem seu corpus signat. q[ui] finalit[er]
 ad breuem mensurā de duatur.
 quando infra sepulchrū de duatur
 et artatur. Psalm. xxxij. Extende
 tur sup eam mensura ut redigat[ur]
 ad nichilū. Nichanor q[ui] interpre
 tatur lucerna. signat mūdum q[ui]
 fatuus peccatoribus videt stabilis
 et lucēs. et more lucerne oculos
 mentis debilitans et offuscās. et
 tamē istos quos offuscāt allucēs
 Vñ ista ē illa lucerna de qua dicit
Luce. xi. Vide ergo ne lumē q[uo]d i
 te ē tenebre sint. Gorgias at[que] qui
 interp[re]tatur passio luctatū. signat dy
 abolū. qui luctatores. i. mūdi cru
 deles et tirānos finaliter p[ro]scidit
 et prostermit. De quo potest ex
 poni illud. Genesis. xxxij. Ec
 ce vir luctabat cū eo vsq[ue] ad ma
 ne. q[ui] tetigit femur eius et statim
 emarcuit. **I**sta ē veritas q[uo]d iudas
 et sui. i. aliq[ui] fideles ecc[lesi]e dñi p[ro]fite
 tes. q[ui]q[ue] ptholomeū et nichanorē
 .i. carnē et mūdum supant p[er] casti
 tatē et cōtēptū. de isto fortiter vic
 torizāt. ut q[ui] statū religiois et p[er]
 tētie subitrat. S; q[uo]d p[er] certo gōz
 gias dyabol[us] adhuc latet q[ui] istos
 filios i castis bonoz mūdanoz
 h h iij

mundaeret templum domini. et videtur
quod altare pollutum erat. pro eo quod
super illud positum fuerat abhominatio
dum ydolum et sepius demonibus
imolatum. deponit illud de loco
suo. et loco eius de lapidibus inte-
grum altare nouum construxit. super
quod sacrificia domino imolantur
davit. Lapidem vero depositi alta-
ris recevit ad partem ponere. quod
usque propheta domini surgeret qui
de ipsis iuberet aliud ordinari.
Videbat enim quod sine scandalum illud
stare non poterat altare. ex quo
super illud demonibus imolatum
fuerat. ideo illud non poterat ab il-
la sine infamia aliquantulum munda-
ri. nec sine scandalum potest in eo domino im-
molari. **Mora** ¶ **I**sta pos-
sunt allegari contra infames ecclesia-
sticos. quod reuera si contingat altare
domini. aliquem prelatum vel ecclesiasti-
cum enormitate criminum pollui.
ydolo abhominando seque peccatum luxuria
et heresis vel simonie subterfugium. vel
sacrificans demonum id est malis o-
peribus maculari. dignus est a sta-
tu suo per iudam id est per papam
vel superiorem deponi. et ad partem
id est ad statum priuatum et infimum
constitui. et alius integer nouus
et virtutibus innouatus det loco ip-
si subrogari. **Leui. xxvi.** Nouis
superuementibus vetera prociatis.
Quia dato quod aliquis ecclesiasti-
cus qui aliquando crimina publica
commiserat. per penitentiam potest mundari.
non quod tamen scandalum vel notam ipsi
infame quam inuenit potest a se apostolice
separare. nisi forte post dignam emen-
dationem ex responsio prophete. id est ex di-
spensatione pape contingat aliud

ordinari. Et inde est quod dicitur.
Ezech. xliij. Sacerdotes illos qui
illis immolauerunt prohibet ministrare.
cessit tamen ipsis quod possint e-
dituorum et iamentorum officium exercere
dato quod peccatum talium per peniten-
tiam tollatur. infamia tamen non faci-
liter abrogatur. ideo ipsis subla-
tis alius apponatur. **Hebre.** Au-
fert primum ut sequens statuatur. **¶ C**
Hic dicit quod iudas et huius videtur
sacramentationem desertam.
altare prophanatum. portas exustas
in atriis virgulta nata. pastofo-
ria diruta planxerunt. et imposi-
to cinere super capitibus suis ad do-
minum lacrimabiliter clamauerunt.
Et primo quidem illa que erant in
transsecus intra domum. eadem quoque
et atria sanctificauerunt. nouum
altare de lapidibus integrum ad si-
militudinem prioris edificauerunt.
vasa sancta noua fecerunt. Candelabrum
mensam et altare incensum in
templum posuerunt. incensum super
per altare. panes super mensam posue-
runt. et lucernas super candelabrum
ordinauerunt. velum appenderunt. sacri-
ficia obtulerunt. et sic templum propha-
natum dedicauerunt. et faciem tem-
pli coronis aureis ornauerunt. pa-
stophoria diruta repauerunt. ianu-
as in eis posuerunt. Et sic cum in-
genti leticia dedicationem templi
insequentis anno eodem die quo pro-
phana tamen fuerat celebrauerunt. **¶**
Mora ¶ Sic vere dico. quando
iudas et huius. id est papa et cardinales
et sancti christi fideles. videtur sacramentationem
vniuersalis ecclesie per virtutum
sterilitatem desertam. et a bonis
personis viduam. et quam desiderat
hh v

q̄ porte eius id est prelati p̄ quos
intratur per auaritiā sunt exu-
ste. altare. i. viri religiosi i quib⁹
thus orationis et deuotionis roole
re debet per luxuriā sunt p̄pha-
nati. atria. i. seculares clerici v̄gul-
tis. i. viciis carnalibus affe-
ctionibus nepotum et malorum
familiarum turbis sunt pleni. pa-
storia id est seculares qui alios
habent per elemosinas et tempora-
les subuentiones pascere sunt di-
turi diuersis vitis et destructi si-
ma possunt compassione trahari et
statim vinam tam v̄niuersalem
lacrimabiliter lamentari. q̄ iux-
ta lamentationem iheremie **Treno-**
rum. 11. videtur q̄ cogitauit dñs
dissipare murum filie sion. luxie
ante murale et defixe sunt in tra-
pote ei⁹. **I**deo pro certo sume de-
bent isti superiores laborare et cu-
rare. q̄ ista sanctificatio reparat
et q̄ virtutes quas ioc antioch⁹
.i. dyabol⁹ abstulit iterū restaurē-
tur. **P**onantur ergo ibi vasa no-
ua. i. persone virtutibus inouate.
altare sacrificiorum id est actiui
sacrificia bonorum operum deo of-
ferant. **A**ltare incensorum id est lō-
ni contemplatiui qui thus oratio-
nis deo incendant. **C**andelabru lu-
minis. i. viri discreti et scientifici q̄
alios doctrinis et exemplis edifi-
cent et erudiant. **M**ensa p̄positio-
nis. i. viri misericordes qui panes
et elemosinas deo in persona pau-
perum ministrent. **V**elum appeti-
tum id est viri mundi casti religi-
osi qui spe eternorum semper p̄-
dent. **T**ales debent prelati i eccle-
sia constituere. sacrificia bonorum

operum introducere. pastoria
dicitur. i. pastum elemosinarum ibi
dem reportare. ianuas exustas. i.
prelatos defectuosos reficere. et
sic debent templum ecclesie sp̄ita-
liter renouare et deo nouiter de-
dicare. **Romanoz. 11.** Nolite con-
formari huic seculo. sed renoua-
mini in nouitate sensus vestri

¶ D Q **V**si vis dic q̄
iudas qui interpretatur confitēs
seu confessio ipsum confitētem sig-
nat. quia ille vel illa templū con-
scientie per vitia deformatum re-
nouat et reformat. ibi em edificat
altare holocausti vbi sacrificia im-
cenduntur id est seruicia dilectōez.
altare incensi. i. odorosa oratōez.
candelabru luminis id est lucidā
discretionem. mensam p̄positio-
nis. i. elemosinarum compassionuz.
velum appendens. i. puritatem et
castam affectionem. **E**t sic ornat
faciē tēpli coronis aureis inq̄tuz
faciet⁹ introducat bonam aure-
am et coronādā cōuersationem. a
sic templū mentis siue deo dedicat
per sanctitatē et deuotionem. et
sacrificia ibidē immolat p̄ bonoz
opum executionem. **E**t dic si vis
q̄ iste iudas in p̄cipio q̄ videt
templū conscientie siue ab antiocho p̄
vitia deformatū. portas sensuum
igne cupiditatis exustas. altare
cordis p̄ affectiones indebitas p̄-
phanatum. et ydolum abhominā-
dum id est peccatum mortale ibi
de⁹ sublimatur. pastoria carita-
tis et at rui pietatis peit⁹ dissipa-
tū. tūc p̄ certo valde det p̄ oratōez
dolē. p̄ opūctionem flere. p̄ offē-
sionē clamaē. et ad templum pet

penitentiam attendendum totis co-
nationibus anhelare. Edificat igitur
ibi altae ac. ut supra. vñ pri-
mo. **Esdr.** Dominus deus celi pre-
cepit michi ut edificarem illi do-
mum. et merito quia sicut dicit. i.
Coz. in. Templum dei factum est quod
estis vos. Qui ergo templum dei
violauerit destruet illud deus. **Et**

Ne habes quod milites regis an-
tiochi accipiant arcem sion
et illis in munitionem erat. et
inde filios israel quod plurimum affli-
gebant. Quinimo quando iudas
et sui templum mundabant. ipsos
plurimum infestabant. Et ideo di-
citur hic quod iudas dum templum
mundauit ne populo nocerent mi-
lites ordinauit montem sion per
circuitum muris et turribus val-
lauit. Et ne iterum conculcarentur
a gentibus. ibidem exercitum ad
custodiam collocauit.

Mora ¶ Sic vere. quod milites an-
tiochi dyaboli. i. milites et principes
seculares ab ipsa arce iurisdictio-
nis episcopalis quam occupant si cessant iuda
et filios israel. i. platos religiosos
circa templum ecclesie occupatos diu-
tino de molestia. necesse est quod ip-
se iudas et sui id est ecclesiastica
manu armata se defendant. mili-
tes et stipendiarios habeant. et
quod domos suas turribus et muris
muniant. et contra malitias eorum
manualiter se defendant et sic vim
vi reiciant et repellant. Sicut enim
videmus ad nichil aliud vacant
nisi milites officiales et layci prin-
cipales. nisi ad templum et eius
libertates frangere. clericos et templi
huius cultores affligere et contra eos

machinas et machinamenta dirigere
Quapropter iam necesse est ecclesiasti-
cos contra cogitare. et eorum inu-
entibus p. viribus obuiare et ne nocere
valeant precauere. **Eccl. xxxiii.** Con-
tra malum bonum est. et contra vi-
tam mors. Prelatus enim superior
debet ibi viros. i. personas virtuo-
sas promouere que possint etiam
de federe ¶ **F** ¶ **Q**

Nisi vis die moraliter quod milites
antiochi. i. temptationes dyaboli
vel ipsi inferiores demones qui sunt
milites principis necronis antiochi
. i. luciferi. qui quando arcem ma-
tis tenent hunc nituntur iuda. i.
penitentiam vel confitentem impe-
dire. ne templum conscientie sue
per penitentiam repararet. et ne in-
teriores officinas huius templi scilicet
memoria et voluntate et ratione
prepararet et virtutibus exornet.
Qua propter ille debet contra eos
militare. et milites suos. i. feruens
tes orationes et cautelas contra eos
ordinare. turribus contemplatio-
nis et diuine inuocationis. et mu-
ris custodis circumspectiois clau-
suraque sensuum contra eos munire
Turris enim fortissima nomen domini
ad ipsam curat iustus et exaltabi-
tur. **Proverb. xvi.** ¶ **Et** ¶ **Q**
Nisi die quod milites dyaboli heretici
sunt. qui arcem sion quam occupant. i. sa-
cra scripturam quam corrupte allegant
infidentes. non cessant edificatores templi
ecclesie scilicet platos et catholicos impug-
nare. et opere obstruunt omnes ecclesie vi-
ribus impedire. Et ideo iudas. i. to-
nus prelatus debet milites. i. bonos
predicatores contra eos ordinare. muris
et turribus. i. doctrinis et sanctorum

prospetius videmus succedere p
us et audacius aggredientibus.
q̄ illis qui timide solent retrocede
re et precipitationem hostium expe
ctare. Qui enim timet et retroce
dit. aduersarius suis ipsū inuaden
di audaciam adimistrat. qui ve
ro audacter hostes aggreditur. se
ipsis formidabilem representat. Me
lius est ergo ceteris p̄ibus pueni
re q̄ pueniri. et fortunacius iua
dere q̄ inuadi. **Vel allega** q̄ homo
potest quādoq; sibi ipsi sortez face
re et signum euentus negotij futu
ri cōprobatum sibi dare. Sicut pa
tet de isto thimotheo q̄ sibi ipsi sig
num futuri victoriae sup̄ portatū
transitus p̄posuit cuius verita
tem euentus negotij cōprobauit
cuius simile habes. **i. Regū. xiiij.**
supra vide ibi
¶ B. ¶
¶ Vel dic q̄ iudas dux exercitus. i.
bonus ductor vel prelatus in p̄lio
contra principem filiorum amon
. i. contra dyabolum principē reprobo
rū. prius aquā trāsire et prece
dit mittere et p̄or det picula aggredi
et prior hostibus obuiare. et p̄or
exēplū subditis bñ opandi dare. et
eos ad sile p̄uocare. et hoc q̄ p̄
certo quādo p̄nceps vel p̄latus p̄
exempli dationē p̄or aggredit ho
stes sp̄uales. populus subditoꝝ
eum libenter sequitur et trāsfit post
eum. et similia bona opa facere
exemplo ipsius animatur p̄s. **Aq̄**
la p̄uocans ad volandum pullos
suos et super eos volitans. Bon⁹
ergo dux et prelatus debet subdi
tos in bonis operib; p̄cedere vt
bonum exemplum subditis possit
dare. **Michē. ij.** Ascendit āte eos

pan dens ite b.

¶ C
Iudas fugatis hostibus suis
qui filios israel q̄ erant in
galaad destruere voluerant. ip̄os
filios israel p̄ eum liberatos cum
omnibus reb; suis et vxorib; a
natis in terram iudam vt ibi secu
rius viuerent secum duxit. In vi
a ergo erat iudas extremos ogre
gans et eos dulciter cōmonēs et
exhortans **¶ Moā. ¶**
In istis iudas bonis dūctibus et p̄
latis formam trādipit. q̄lit subdi
tos suos ab hostib; sp̄itualibus
sc; hereticis et demonib; debent e
ripere. Et si vident eos esse in lo
co periculi in sōcietate mala v̄l pe
riculosa. vel in prosperitatib; et
delictis hui⁹ mundi debent eos ad
locum securum sc; ad israeliticam
. i. bonorū videtur societate trāns
ducere. et in terram iuda. i. in ec
clesiā vel ad vitam bonam suis bō
nis exemplis et verbis trāsserre
Dicentes illud Luce. ij. Transea
mus vsq; ad berleem. Ip̄os etiā
ne p̄ lassitudine tribulatōnum
despererent. debent in viā hui⁹ vi
te laboriose exhortari benigniter
et fouere. et extremos. i. paupes
et simplices vel peccatoꝝ ad vni
tate ecclesie congregare. dicentes
illud. **Ezech. xxxiiij.** **Qd̄** pieat̄ te
quirem. qd̄ abiectum erat rōuicāz
qd̄ fractum erat cōsolidatō **¶**
Iudas in terram iuda relique
rat in custodiam. et quibus p̄e
cepit ne contra quemcunq; pug
narēt. sed q̄ terram diligen
tius custodirent audientes tam
prelia iude q̄ symonis prospera

gestar. voluerūt et ipsi sibi nom̄ fa-
cere. Et ideo contra gentes. cōtra
iude preceptū disposuerunt pug-
nare. **F**aciamus inquit nobis
nomen et pugnemus contra gen-
tes. que inuicem nostrum sunt.
deus autem eorum superbiam con-
fudit. quia a gorgia victi fuerunt
a duo milia populi israel ceciderūt
et cum ignominia redierūt. Et as-
signatur ibi alia ratio. quia isti n̄
erant de semine viroz istoz. per
quos salus in israel facta est. **S**i-
mile ponitur ibidem de sacerdotibz
qui altera vice dū voluerunt forti-
ter facere. et indiscrete ad plūz
exierunt qui turpiter in prelio ce-
derunt. ¶ **Mora** ¶
Illud allega cōtra presumptuosos.
quia multi sunt qui quādo preli-
a iude et symonis. i. quando virtu-
tes sanctoꝝ in viciorum audiunt
et eoz prelia cōtra spirituales
hostes attendunt. similia atēp-
tare presumunt et sibi nomen et
famam acquirere concupiscunt.
Et ideo propriam fragilitatē non
confidentes sed potius de suis vi-
ribus confidentes. sepe fit q̄ indi-
screte ardua aggrediuntur. con-
tra spirituales hostes p̄ difficiles
modos abstinentiarum et afflictō-
num sine consilio preliantur. nec
sunt contenti custodire terrā sibi
commisam. i. non sunt contenti cu-
stodire se a peccato. sed supra vias
suas ardua aggredi moluntur.
Exodi. xviii. Stulto labore consu-
meas. ultra vias tuas est nego-
cium. Sed sepe fit q̄ deus volens
presumptionem eoz. nominis
et fame appetentiam resecat. p̄

mittit eos vincti a temptationibz
et ab hostibus superari. Et q̄ cōtra
vita et professione sibi omnia n̄
erant. sed gloriam acquirere spe-
rauerant. sinit eos cū dāpno sui
et alioꝝ vitijs succūbere et p̄ glo-
ria appetita ignominia reportare.
Vñ. nñ. He. xxiij. Cōtēt? esto glo-
rie tue et sede i loco tuo. ¶ **A**lle-
ga exemplariter quomodo sepe fit
q̄ illi q̄ famam et manem gloriā
concupiscunt. solent bella noua e-
mittere. et per lites et contouer-
sias alios iuadere. et supra vias
ardua aggredi. et indiscrete sine
consilio se in factis difficilibz immi-
scere. dato q̄ non sint de semine l̄
de genere illoꝝ ad quos p̄tinz ta-
lia exercere. Sed v̄ sepe fit q̄ isti
supantur. et vnde vanam gloriā
speraerāt vitupium cōsequuntur
sicut ad litteram ponitur de ioas
et amasia v̄ge iuda. nñ. **He. xxiij.**
vide ibi. Vel allega q̄ qui sine cō-
silio facta sua faciunt. et in seſu
suo confidentes fortiter facere cre-
dunt. facilliter peunt et succūbūt
ideo benedicitur. **Eccā. xxxiij.** Si-
ne consilio nichil facias. ¶ **F**
Dicitur hic q̄ cū inimici regis
antiochi arceꝝ eius que eāt
in iherusalem occupare vellent.
militēs obſessi auxiliū petentes
a v̄ge sibi per hec verba scapsēz
applicuerunt hostes ad arcem oc-
cupāe eam. et nisi p̄uenis eos
paulatim maiora facient et nō po-
teris obtinere eos. ¶
Mora ¶ Sic vero cum hostes
nostri et temptationes semper mi-
tantur arceꝝ mentis per consensū
capere. nisi in p̄ncipijs eis occu-
rantur.

in tantum inualescunt q̄ post vix
succumbunt.

Capitulum septimū ¶ **A**

Quoniam rex iuuenis antio-
chus cum maximo ex-
ercitu aduenisset in pre-
lium contra iudam et
filii omnes israel. et triginta duo ele-
phantes doctos ad prelium secum
haberet. ostenderunt ipsis elephan-
tibus sanguinem vultus et mortem ad aciem
eorum ad prelium. Et posuerunt
turres ligneas super eos firmas
et protegentes. in quibus erant machine
et triginta duo viri pugnantes de-
super. et intus magister bestie. Diui-
se erant bestie per legiones. et mil-
le viri et quingenti equites circa quam-
libet bestiam ordinati. qui per exerci-
tum discurretes strages hostium
facebant. **Machab. vi.** ¶ **Mora**
Antiochus qui interpretatur prin-
ceps heremias signat dyabolum. qui
in exercitu suo contra israel. contra
ecclesiam et contra viros magnos
elephantes. i. magnos mundi prin-
cipes et tyrannos ordinat. Isti enim
sunt dyaboli coadiutores et in suo
exercitu fortiores et ad nocendum
terribiliores simplicibus. **Iaco. ij.**
Nonne diuites per potentiam oppri-
munt nos. Isti enim sunt quibus in-
sident turres. i. alto seculi dignita-
tes. castra et ciuitates in quibus ma-
chine. i. machinationes contra pau-
peres et mali consiliiarii habitant. et
in quibus. xxxij. viri virtutis. i. mil-
litas baliuorum et malorum famulo-
rum latet. qui omnes contra fi-

lios israel. i. contra innocentes
et pauperes subditos. vel contra
ecclesiam et ecclesiasticos similes pugnant.
Intus in sua turri. i. in sua domo
vnus qui dicitur magister bestie
latet. quia vnusquisque talis prin-
ceps semper aliquem principalem confi-
liarium habet qui ipsum in suis mali-
tibus dirigat et gubernat. **Ad** leu-
em enim videmus quod mali principes in
turbis officios et domibus suis
tenent et sustinent multos malos se-
cretarios machinatores et balista-
tores. i. inferiores baliuos. qui om-
nes generaliter militant contra bo-
nos. **Machab. v.** **Congregate** sunt
gentes aduersus nos ut auferant nos.
Istas etiam bestias. i. bestiales prin-
cipes multi milites et equites id
est multi alij inferiores nobiles vel
eorum seruitores concomitantur. et
quali ad voluntatem aliorum circueunt
et secuntur. de eorum rapinis viuunt.
et sub eis in eorum fauore lucrum acquirunt
et a quoquoque se vertunt ab eo
non recedunt. **Pro. xix.** **Multi** colunt
personam potentis. et anima sunt dona tribu-
entis. **Istis** autem elephantibus ostendunt ma-
gistra eorum sanguinem vultus et mortem.
ut eos ad prelium aciant. Quia per cer-
to ista est veritas quod magistri istorum ele-
phantum. i. adulatorum principum sangui-
nis. i. crudelitatis quam antecessores eo-
rum contra ecclesiam et pauperes exercue-
runt eis ostendunt et per oculos eis ponunt
et sic eos ad prelium exactorem animant.
sanguinem etiam crudelitatis ipsi dicitur
ostendere. quoniam modos et vias quibus
sub specie iusticie sanguinem et subita-
tiam pauperum possint deuorare et ra-
pere eis ostendunt et exponunt. **Ps. lxxij.**
Non accubabit leo donec

Vel ad litteram die de fatu is m
licibus. qui supra vires suas vo
lunt facere. qui tamen in ipso
conatu suo dum alios occidunt so
lent et ipsi pice. **Jemi. xlvj.** For
tis impigit in forte. et ambo in fo
ueam ceciderunt. Vel ut exposuit
quidam. tunc homo elephantis pi
mit. quando carne sua mundu vel dy
abolum vincat. **Veeuption** sub ipo
tunc moritur quando de victoria
in superbia eleuatur. **Osee. xij.**
Ero mors tua o mors. Vel allega
de martiribus qui tyrannos gladi
o ubi dei occiderunt. ipsi tamen cor
poraliter per martirium succubue
runt

Hec habes qd cum antiochus
et exercitus eius pugnaret
contra bethsuram. et tandem con
tra sanctificationem. Finaliter q
a in utroq; loco abi deficiebant.
et quia sabbatu erat terre. illi q
in istis munitombus erant cu; ho
stibus pacem fecerunt et apuerit
Antiochus vero intras in sancti
ficationem protinus pace; fregit
et muros in circuitu dissipari ma
dauit. **Mora** **Sic**
vero dico qd tunc in bethsura et sa
ctificatione. i. in seculo et i claustro
cu antiocho. i. dyabolo et vitiuorum
exercitu fideles ipugnati tempta
tionibus pacem faciunt et eis conse
stunt. et ianuas cordis apuunt.
et eos intus per malas coplacenti
as recipiunt. quando abi spualis
doctrina et diuine scripture eis de
ficiunt. et qm sabbata quietis et
ocij nec non festiuitates tempo
ralis prosperitatis iau bunt. **Ills**
enim in ecclesia et religione speci

aliter videtur. qd propter defectu
scientie. et ppter habundantia; q
eris et opulencie dyabolus intro
ductum et sibi populum subiuga
tum quasi pinitus intuemur. sup
i. **Constitu** erunt eis prelium in
sabbato et occiderunt de eis mille
viros. et **Ezech. xvi.** d; qd hec fu
it iniquitas sodome. **Iste** enim an
tiochus. i. dyabolus mutum sancti
ficationis. i. obseruantias ecclesia
stias. et sanctones canonicas. re
gulaes obseruantias iam sibi dis
sipauit. et se ibidem impare et ee
dominu de clarauiit. **Jam** enim de
lectationibus et vitis ab omni p
te patet ingressus. et iam no est
qui cohibeat hostium spualium i
petus et accessus. **Trenor. ij.**
Luxit ante murale. et murus pi
ter dissipatus e de hie sunt in tra
porte eius. **Si** vis pone quae beth
sura signat mundum. quia dom?
acerba interpretatur. quia acer
bitas tribulationum in mundi do
milio reperatur. et si vis dic qd
antiochus capta bethsura sanctifi
catione; innadit. qd dyabolus sub
iugato secularum statu etiam
statum ecclesiasticum subiugare
intendit. et actiuus subpeditatis
et victis clericos contemplatiuos
et religiosos capit.

Capitulum octauu

Hechim? qdaz de semine aa
ro adiucto sibi retu vito
ru iniquoz. dux agubna
for edz eat. qd ad sacerdotiu abiebat
ad rge demetu veit accusas uida
a frs ipi? apd eu. **Hec** ego isti q

iude et fratibus suis detrahebat
summum sacerdotium contulit.
et cum eo bachidem quendam de
suis principibus et amicis euz exer-
citu i terram iuda misit. Ad quos
euz conuenisset congregatio scriba-
rum requirere que pacis sunt dicen-
tes. Homo sacerdos de semine aa-
ron venit non decipiet nos. ipse
vero alchim? eum uerba pacifica eis
locutus fuit et et ipsos nequaquam
ledere iurasset. factus est quod ei cre-
diderunt. et statim sexaginta viros
de eis occidit contra proprium iu-
ramentum. Tandem in iherusalem
ueniens multos de populo interfeci-
cit. Et conueniunt ad eum qui con-
turbabant populum. et terram iudae-
am obtinuerunt. et sic ipse alchimus
et sui multo plus quam gentiles fecerunt
et filios israel grauauerunt primo
Matthaeorum septimo

Moraliter **I**ta
possunt allegari contra ambitiosos
qui quando alchimus vel ambitio-
sus sacerdotium. i. dignitatem ali-
quam ambit ante omnia aetate et
congregationem virorum iniquorum
sibi aggregat et adiungit. Tan-
dem vero ad regem. i. ad mundi prin-
cipem recurrit. vel ad regem. i. ad
superiorem prelatum accedit. a
pud quem ante omnia alios accusat
et de eius hostibus detrahit. et se
propter eum exhereditatum fuisse
et pro ecclesia multum sustinuisse
conqueritur et dicit Ergo sepe fit
quod adulescentes et detractores
faciliter a maioribus audiuntur
et aliorum accusatores diligunt
quod tales ad sacerdotium et dignita-
tem quam ambiant promouen-

tur. ita quod bachides. i. aliquis de
amicis ipsius superioris. pro indu-
cendo eum in possessione sibi ad-
iungitur atque datur. Verum quia
quandoque fit quod prohibito non ad-
mittitur ad possessionem. ideo in
principio uerbis pacificis uirtute
multa iurat et paciscitur. ita quod si-
bi a scribis pacem appetentibus. i.
a canonicis a fratribus pacificis
et simplicibus creditur. Et quia
sacerdos de semine aaron est. i. p-
sona sacerdotalis et ecclesiastica
ad quem pertinet bonam conscien-
tiam habere. ideo ab ipsis ad sacer-
dotem et dignitatis officium accep-
tatur. Sed reuera statim quando
se videt inductum contra eos de-
batur. et subditos exactioibus
et iniuriis afficit. itaque non paci-
ficus sed impius et crudelis de-
claratur. Multos spiritualiter occi-
dit. multos deponit et predatur.
supra capitulo primo. Locutus est
ad eos uerba pacifica in dolo et cre-
diderunt ei et irruit super ciuitatem
et percussit eam plaga. et perdi-
dit populum multum ex israel.
et accepit spolia ciuitatis. Illi qui
soliti sunt turbare ciuitatem et po-
pulum suum. ut sunt mali et heretici
accusatores et detractores
ad eum aggrediuntur. quos sibi pro
alijs tanquam magis sibi similes dili-
gens terram iuda in eorum manibus
tradidit. in quantum potesta-
tes et officia super alios eis tribu-
it. Infra. cum elegit impios vi-
ros et elegit eos dominos regionis.
Sic ergo fit quod iste malus sacerdos
et sui familiae impii. i. tales ma-
li prelati et eorum ministri ipsi filios

filios israel id est bonos fideles ma-
gis grauantur quam gentes. id est quod ipsi prin-
cipes seculares. Quia plures videmus
multitudines de rapina et crudelitate
in curijs prelatorum quam principum
terrenorum. et plus suis pauperi-
bus subditis sacerdotes clericos fa-
ciunt quam seculares balii et tyranni.
et plus etiam grauantur quandoque subdi-
tos patriote et domestici quam alij
magis extranei et remoti. Unde
Math. x. Inimici hominis domesti-
ci eius. De talibus ergo malis eccle-
siasticis dicitur. **Ieremi. ij.** Sacer-
dotes non dixerunt ubi est domus
et tenentes legem nescierunt me.

Hopiis nichanor iminatus
fuit templo. leuatis manus
in superbia contra eum dicens. quod ipsius fla-
mis incenderet. nisi iudas et exer-
citus eius voluntati traderetur.
Deus tamen aliter ordinauit. quia
conserto plius contra iudam. ipse primus
in bello cecidit. et iudas caput eius
et brachium quod contra bellum leuauerat
amputauit. et contra iherosolimam suspen-
dit. Exercitus vero eius ipsius cecidit
disse conspiciens arma sua picens
fugit. quem populus israel persequens
totum interemit. ita quod nec vnus
quidem superstitis aut remansit.

Nota Illud allega ex-
emplum contra illos qui contra templum et
ecclesias impie sunt. et qui iminando
contra deum et ecclesiam eius sunt su-
perbi. quia sepe fit quod iudicio dei us-
to antequam impleri possit quod ince-
perunt peccare. et per mortem vel infir-
mitatem impotentes sunt. et exercitus
et auxiliatores eorum ab ipsis fugi-
unt. Vigil enim de celo. id est deus qui
contra tales vigilat dicit illud. Da-

uides. **hij.** **S**ut cadite ab latere in
et ramos eius scilicet caput et brachi-
um presumite. et fugiant bestie que
subtus eam sunt et volucres de ra-
mis eius. **¶ C. ¶** Vel si
vis allega hic quod ruina principis
est causa ruine et peccati subdito-
rum. Quia enim nichanor princeps
qui interpretatur stans lucerna. id est
prelatus vel princeps. qui stans
lucerna debet esse. in quantum ad ipsum
palms pertinet per perseuerantiam sta-
re. per doctrinam et exempla luce-
re. iuxta illud **Mat. v.** Vos estis lux
mundi. in bello contra vitia cadit
et per diuersa peccata ante hostes
spirituales succumbit. caputque re-
te intentionis et brachium bone ope-
rationis perdit. statim exercitus
subditorum suorum exemplo eius at-
ma virtutum proicit et dimittit.
et vniuersus per vitia dispersus ante
hostes spirituales perit. ita quod vix
vnus persistit. **¶ Macha. ix.** Iudas
cecidit et ceteri fugerunt. Nam
ut dicit **Grego.** Vita malorum tra-
hitur alijs in exemplum. **Zacha. xij.**
Percaute pastorem et disper-
gentur oues gregis eius.

¶ Capitulum de amittim. ¶ A

Hic fit mentio de potentia
romanorum. Et inter ce-
tera hic dicitur quod curiam fecerunt
sibi romani. Et cotidie
consulebant trecentos viginti sena-
tores consilium agentes. Et vni singulis
annis magistratum suum dimittentes
cui omnes obediebant. iter ipsos
autem nullus dyadema portabat. si

omnes obediebāt vni. et zelus et inuidia inter eos nusq̄ erat. Dicitur ibi q̄ pacem et amicitiam cum amicis et socijs optime seruabant et vsq̄ ad remotissimas terras reges et tyrannos sibi subiecerant. metalli auri et argenti que erant in hispania acquisierant. Et vt concludatur breuius quib⁹ volebāt esse auxilio vt regnarent regnabant. quos vero vellent nō regnare a regno pellebant. Ad istos ego misit iudas legatos suos amicitias facere. vt possit a suis hostibus tutus esse. **Nachab. viii.**

Mora ¶ **I**sta possunt applicari ad dominos Romanos papā cardinales. Quia isti sibi curiam romanā fecerunt. et eam pro diffiniendis negotijs et iudicijs reddēdis ordinauerunt. quā multis et magnis consilijs fulserunt. Vnū etiā ex seip̄s in papā et magistrū suū solent eligere cui sine inuidia debent vniuersaliter obedire. **Genesis. xli.** **V**ni vni⁹ filij sumus. Et breuiter tanta est hodie potentia istius curie et suorum. q̄ reges et regna sibi ad lra⁹ sunt subiecta. metalli auri et argenti. diuitiarū copia est eis adiecta. et constituendi reges id est p̄ mouēdi ecclesiasticos sibi preceptus est autoritas attributa. Isti enim quos volunt regnare et p̄ mouere faciūt. quos vero volūt a regno repellunt. ita q̄ iam pōt eis dici illud. **Numeri. xxii.** **N**ouem q̄ benedictus ē cui bñdixeras maledictus aut in que congesseis maledictionem. Isti inter se nō debent zelū nec inuidiā habere. nec

aliquis debet portare dyadema. q̄ nullus debet alteri per superba p̄ferri. sed omnes vni. i. summo pontifici debent obedire. Et si sic fecerit omnes occuparent eorū amicitias habere. Quia pro certo sic agitur in quocūq̄ collegio quando subditi pacifice et quiete viuunt. et inter se zelum et inuidiā non habuerit. nec alijs se p̄ferunt. sed vni scz prelato summo humiliter obediunt. ipsorū dominatiōes crescunt et omnes tam seculares q̄ alij ipsorū amicitias querūt et expectāt. **Zach. viii.** **V**eritate tantū et pacem diligite. dicit dñs.

Mora ¶ **H**ocma pacis et federis inter iudeos et romanos talis eāt quā vnus popul⁹ aliū in suis bellis et necessitatibus si tempus paretur tenebatur iuuare. et hoc ad propria stipendia. q̄ null⁹ debebat alteri aliq̄ ministrare.

Mora ¶ **V**ic p̄t notari q̄ veri amici socios et amicos in necessitatibus adiuuāt. et ipsos stipendijs et expensis nūq̄ grauāt. sed p̄p̄s stipendijs eis eē militāt et alij casu simili q̄ ingruit necessitas ipsos adiuuāt. **Prouēb. xviii.** **F**rater qui adiuuatur a fratre q̄ si turis fortissima l'ctas firma ac

¶ Capitulum decimū

Hic fit mentio de costissima firmissima et nobilissima morte iude. Quā p̄ certo mortū istius nobilissimi leode p̄ncipis spartanorū. q̄ cū sexcentis p̄tra sexaginta

milia gloriose se moriturus obie
at possem agrue cōpare. nisi quia
non licet stilum meū circa hysto
rias dilatare. Sic ergo actum est
q̄ demetrius audita morte mecha
nonis bachidez cum dextro cornu
milite sue mitteret contra iudā.
cuius exheratus fortitudinem iu
de soch form dantes ab eo recesserunt.
et ip̄m cum octingētis viris
solūmodo reliquerunt. quibus eti
am certantibus hosti cedere. et
asserentibus impossibile eē contra
tantam multitudinē preualere.
Judas in hec verba respōdit **Ab**
sit inquit istā rez facere vt fugia
mus ab eis. et si appropinquaue
rit tempus nostrum moriamur
in virtute propter fratres nr̄os.
et non inferamus maculam ī glo
ria nostra. Sic ergo factum est. q̄
contra regis exheratum qui ī du
o se diuiserat potentes irrupit.
dexteūq̄ cornu qd̄ erat altero for
tius continuo superauit. **Sinistrum**
vero cornu id est pars sinistra ex
heratus regis contra ipsum prelia
uit. et ipsum cede aliorum fessuz
prostrauit. **Judas** em̄ cecidit. et
retra fugerunt. et sic quez fortio
res superare nequiverāt debilioēs
postea deiecerunt. p̄mo. **Machab**
ix. ¶ **Mora** ¶ **Ista** possunt
allegari qualis dēt eē cōstātia homi
duas. qz nūq̄ dēt piculū metūe.
s̄ pot̄ fortune se omittere. et mor
ti se exponē q̄ verecūde fugere. et
q̄dū p̄t obtētā gloriā n̄ despaē
exemplo istius leonide q̄ milites
suos hortabatur. de gloria pluri
mū de vita vō nihil sperādū. ma
gis em̄ se dicebat debē patrie q̄

vite. quūq̄mo milites suos hōrta
batur taliter in mane pransuros
tanq̄ in inferno cenaturos. **Prā**
dere inquit milites infer̄ cenatu
ri. Sicut ponit **Orosius** libro secū
do. **Exemplo** etiā beati iudouia ce
gis francoz. q̄ in egypto p̄tra sa
racenos existēs. quamq̄ piculū
sibi et exheratui suo prop̄t aquarū
inundatōnem et hostiū p̄uēionez
imminere videret fugere noluit.
ymmo cuidaz militi fugam fugge
renti respondit. **Ab** sit inquit gal
lie. vt reges francie terga v̄tant
fidei inimicis. De isto etiā iuda le
gitur. ¶ **Machab**. q̄ ip̄e hōrtaba
tur suos subire piculuz. Bene er
go dicitur dua seu principi illud
Ecc̄i. xli. Noli metuere iudicium
mortis. et **Ecc̄i. xiiij.** Vsq̄ ad mortē
certa pro iusticia. ¶ **B** ¶ **¶** **Vt**
si vis allega q̄ bono principe vel
prelato mortuo vel absente. sub
diti facile superantur. **Zach. xij.**
Percute pastorem et dispergētuz
oues gregis. Duce vel prelato a
vitijs superato facile subditi superā
tur. inquātum exemplo ipsi9 ma
li fiunt. vel inq̄m non habent a
quo erudiantur. **Proūb. xi.** Vbi
non est gubernator corruet plus
Vel dic q̄ cū bachides qui inter
pretatur luctus fortis. i. dyabolus
in exheratu victorum que cōtra iu
dā. et cōtra ionatham et fratres
eius. i. contra crastum et contra hy
minēs sed̄s p̄parat. habebat duo
cornua id est duas ptes dexteaz et
sinistram. hoc est dictu vitia ma
iora et minora. sepe fit q̄ iudas
dexteūz cornu superat. qui tamen
a sinistro perimit. scilicet q̄ homo
ii i

collodauit ¶ **Mora** ¶ Sic ve
te dyabolus in alijs officijs custo
des suos .i. malos officiales collo
cat. per quos in israhel. i. contra bo
nos inimicias et grauamia susci
tat et augmentat. Deuto. xxxij.
Inimici nostri sunt iudices ¶ **E**

Aleimus sumus sacerdos n̄
quissimus cepit muros san
cte domus interioris et opa p̄phe
tarum destruere. propter q̄d per
cussus est et dissolutus p̄lysi. a
obclusum est os eius. ita q̄ non
potuit amplius loqui verbū. nec
mandare de domo sua. et impedi
ta sunt opera eius et est mortuus
tormento magno ¶ **Mora** ¶

Sic vere sicut videmus mali plati
a superiores quando se videt i dig
nitatibus constitutos. statim inci
punt opa sanctorum vilipendere.
muros. i. obseruantias regulares.
prophetarū. i. scōz patrū opa et
traditiones destruere. nouitates i
troducere. et illa q̄ p̄ sanctos cuj
magna diligētia facta et ordiata
sunt imutare. Quapropt̄ sepe fit
q̄ diuina sententia ip̄os p̄cutit.
et ad leāz ē alisi vl̄ alia infirmita
te dissoluit. ita q̄ os locutōnis et
cōfessionis eis tollit. et eos ita s̄
bito p̄mit. q̄ de domo cōsciētie suē
ordmare aliquid nō p̄mitat. et
mala opa que incēpunt dissoluit

Grego. em̄ dicit q̄ hac aīaduersi
oē p̄cutit peccator vt̄ morēs obli
uiscatur sui qui duj̄ uiueret obli
tus est dei. **Vel** dic q̄ illi sacerdo
tes et v̄ligiosi q̄ muros regnlaris
obseruantie et opa prophetarum
et statuta sanctorū patrū destru
unt. vsū lingue ad h̄n loquēduj̄

et p̄alissimi ad bene op̄erādū p̄dūt
et finaliter cum tormēto magno
in inferno habitabunt

¶ **Capitulum vndecimū.** ¶ **A**

Abitauit ionathas in
iherusalem. et icēpit
edificare et innouare
ciuitatem et extruere
muros et q̄oris lapidibus montē
sion in circuitu. Et fugerūt aliēni
gene quos bachides in munitiōni
bus posuit. a liberati sunt obsides
quos a filijs israhel cepant. a cap
tos in munitiōibus detinebant.

Naahab. x. ¶ **Mora** ¶

Sic vere qm̄ in iherusalem. i. in ec
clesia est ionathas qui interpretā
tur columba veniens. i. bonus sim
plex et colūbinus platus a maxie
quando ibi personaliter habitat a
moratur. ibi pro certo tūc q̄ plu
rima operatur. Edificat enim et i
nouat locū suū sp̄aliter a sp̄ualiter
mōteq̄ sion. i. dignitate sibi cōmis
sam extruit i circuitu de q̄oris la
pidibus. i. bonis et v̄tuosis p̄sois
quas ibi p̄mouet et introducat p̄
sonalit̄ et sic cūtatē ecclesie sibi cō
misse extruit moralit̄ et v̄tualiter

Judith. Edificauit ciuitatē de la
pidibus quadratis et sectis. Tūc
ista boni plati p̄ntia n̄ solū i istis
p̄ficiat. ymmo a ml̄ta alia bō facit
A face em̄ ei⁹ fugiūt aliēnigere n̄
audētes male face v̄l timo ē iusti
cie suē in p̄ata op̄acere. Vñ egyp
ti dixerūt. **Exo. xiiij.** Fugiam⁹
israhelē. Boni q̄ obsides ab aliē
genis tenebantur id est q̄ a malis

diuersimode grauabantur per eius
adiutorium liberantur. Quia tunc
prelati presentia: fugat malos: li
berat oppressos. pmouet dignos
corripit mores malos. Ideo ad
litte ram potest dici de quolibet
bono pncipe illud. **Ezech. xxxij**
Quis pierat requiram Prou. ix.
Sapientia edificauit sibi domum.
Quoniam ionathas occurrit a
lexandro regi asie apud pto
lomaia ubi nuptias celebrabat
et ptolemei regis egypti filiam in
uxorem ducebat. dedit sibi iona
thas argentum et aurum. et iue
nit gratiam in oculo eius. Et uis
it eum rex spoliari vestibus suis et
indui purpura. et collocauit eum
inter amicos suos et magnificauit
eum. posuit eum ducem pncipem pri
cipatus. et precepit qd nullus in
terpellaret contra ipsum. Et sic vi
ri quidam impij qui ad ascensum
ipsius venerant. uisa gloria ipsius
fugerunt et ipsius presentia timu
erunt. ¶ **Mora** ¶ **Alexander**
qui interpretatur auferens angu
stias seu alleuians tenebras signi
ficatum. qui infidelibus tenebras
errorum per lumē fidei alleuiat.
et eterne mortis angustias auferit.
Ptolomaia que interpretatur
ad mensuram deducta padysum sig
nat. ubi secundum mensuram mens
torum cuiuslibet mensura premorū
dabitur. **I**sta est ergo veritas fi
nialis. quoniam ionathas. i. iustus et sim
plex homo ueniet ad ptolemaidā
id est ad padysum ut in tempore
tristitia mensuram capiat. et ut in
conuiujs celestibus occurrat perso

naliter regit christo sic fiet qd rex ui
dens ipsum habet et presentia au
rum diuine gratie et caritatis. au
gentum mundicie et puritatis.
ipsum multipliciter honorabit. et
eum iouentis suis scilicet mortalitate
exuet. et purpura eternalis glori
e ipsum decorabit. Quia secū in eter
na quiete sedere faciet. et amicorum
suum ipsum constituet. et pncipem eū
faciet. et accusatores eius scilicet de
mones ab eo sepabit. et ultra ad
uersa omnia securitatem perpetuā
sibi dabit. ¶ **Esdre. iij.** Tunc ait
rex. quia inuictus es sapiētor. pxi
mus michi sedebis et cognatus me
us uocaberis

Apollo dux demetrii regis
ionathan ad descendendum de
montibus in caput prouocat et
ibi plū sibi parat. Tu solus iqt
resistis nobis. qui potestate exer
ces ultra nos in montibus. s. descen
de ad me in caput ac. ¶ **Mora**

Sic uere dyabolus sume matutur ho
minē de montibus contemplationis ad
caput exterioris actionis trahere
Vel de monte religionis ad caput
mūdoane habitacionis. speras ultra
ipsum facilius pualē

Icto apollo in mltis de exerci
tu suo ad templū dagō fugerit.
s. ionathas ipsum psequens ignē tem
plo adhibuit. a octo milia una cū
templo accedit. ¶ **Mora** ¶ **Sic** iona
thas xpē finalit apollomius. i. dya
bolū uicet. et exercitū te probat
q nūc in templo huius mundi seuros
se esse reputat in inferno deiciet et
succedet. ps. Ignis autem ipsum prece
det et inflammabit in arcu tu ac.

Capitulum duodecimum

Thelomus te
i dedit alio
regi alia filiam
uocem. Tunc
et que
no pncipe illud se no
pncipis. Et deo magis
pncipem sicut acena
pncipem regnum alio
pncipem si ciuitatis. si
pncipem ab eandem. p. no
pncipem ptolemaus et o
pncipem ipse. uero sicut
pncipem et ibi p. nūc
suo nomine faceret milites
pncipem. Et inuictus pncipem
pncipem et in pncipem si
dyabolus s. qd pncipem et a
lam sicut qui alio dicit
pncipem ab eandem imperatore
et sicut qd ipsum uicet. et
pncipem et deo magis et m
pncipem. Et uenit alexander
pncipem in pncipem. uictus
et fugit in arabiam. s. huius
uictus uenit regnum uictus
uictus autem apollo ab eandem.
duo caput. et inuit illud.
noto. Veripncipem sic actus
pncipem pncipem uictus
pncipem tam pncipem acqui
na tres dies mortuus est. et
pncipem eius qui erat in castro
pncipem qui erat in castro
pncipem pncipem. Mach. iij.
¶ **I**ta pncipem ex pncipem
pncipem et mltas et pncipem
pncipem qui in dolo s. spe
pncipem pncipem. et tamē pub
pncipem et amant quaz
pncipem pncipem fal

Ptholomeus rex egypti dederat alexandro regi asie filiam suam in uxorem. Tunc in concupiscit regnum ipsius. et querebat in dolo optinere illud et adiungere regno suo. Et ideo congregavit exercitum suum sicut arenam maris et intravit regnum alexandri et apiebant ei civitates. sicut eis precepit alexander. pro eo quod socius eius esset ptholomeus. et confidit in eodem. Ipse vero statim civitates occupabat et ibi pro custodia suo nomine facienda milites assignabat. Et intravit ptholomeus antiochiam. et imposuit sibi duas dyademata scilicet egypti et asie. Filiam suam quam alexandro dederat abstulit ab eodem imponens ei litteras et false quod ipsum voluerat occidisse. et dedit eas demetrio inimico alexandri. Et venit alexander contra ipsum in prelium et victus fuit et fugit in arabiam. et sic ptholomeus obtinuit regnum eius. Gad diel autem arabs abstulit alexandro caput. et misit illud ptholomeo. Verumptamen sic actum est quod dictus ptholomeus post tantam gloriam tam proditiose acquisitam infra tres dies mortuus est. exercitus vero eius qui erat in castris occidit eos qui erant in custodiis civitatum. primo. Mach. xi. ¶ **Mora** ¶ **I**sta possunt exemplari ter allegari contra multos et post contra proditores qui in dolo sine spe cie amicie occupant aliquam aliorum dignitates et regna. et tamen publice rupunt fedus et amicitiam quam habuerat cum eis. imponentes fal-

sa crimina vel occasiones habeant ab eis recedendi. quia sicut dicitur **Proverb. xviii.** Occasionem querit qui vult ab amico recedere. **I**sta potissime patent in ambitiosis qui regno status sui non contenti. ambiunt dominia aliorum. ita quod fraude et malitia interueniente ipsos aliquando regno et dignitate prouat et dyademata honoris alieni occupant. **Apo. xix.** In capite eius multa dyademata. Sed tales non consueverunt in talibus usque ad finem prosperari. quoniam ubi habuerint quod cupierant. subito solent morte vel infortunio pergranari. et de exequibus qui sequuntur eorum. id est de suis fauoribus et amicis alii in alterum solet debachari. **Ezech. xxi.** Ergone vinea ista prosperabit. nonne aquila radices eius euellit et fructum eius distringet et siccabit omnes palmites germinis eius et arefcet. **I**lla enim que fraude et violentia acquirunt non solent durare. sed subito deficiunt sicut ad litteram videmus de tyrannis vniuersi. **Ecc. i. x.** Omnis potentia breuis vita. et **Seneca** dicit. quod violenta impia non perseverant. ¶ **B** ¶ **Q**uod si vis allega contra falsos mundi amicos. qui semper se vertunt ad illum qui obtinet. et qui non diligunt hominem nisi quodiu prosperat. **I**ste enim alexander quodiu regnum tenuit. ab isto gaddi el supponitur dilectus fuisse. et ideo dum victus dicitur ad arabiam refugisse. iste tunc videns eius infortunium ipsum apostolus non dilexit sed potius pro amicitia sua illum qui regnum acquirerat caput ipsum apostolus apertavit. **S**ta ti enim quod quis venit ad infortunium et quod

no regnum aſſe ambiebāt. Quā
propter anti ochū dñm ſuum occi
dere cogitabat. Verūptamen q̄a
ſciebat ionatham ducē iude orum
eſſe regis ſtrenuiſſimum de ſelo
rem. ante omnia ipſū occidē tēp
tauit. a multis machinatioibus
cōuentum occidit. poſtea ſolus
cum rege ambulās ipſum prodiō
ſe interfecit. et ſic impoſito dyade
mate loco ipſius regnauit. ſicut
patet infra. ca. ſequēti. i. Machab
xii. ¶ **Mora** ¶ Iſta poſſūt
applicari. quō iniq̄ qñ volūt alicui
nocē. et n̄ audēt ppter eoz aicos
p̄mo ſolent paulatī cōtra amicos
iſtoz inſurgē. vt ip̄is ſublatis de
medio vel in potentia attenuatis
poſſit cōtra principes facili⁹ p̄ua
lere

Hic habes q̄ cum taphon vel
let ionathan occidere et nō
poſſet. pro eo q̄ cum exercitū ve
nerat. ſimulauit amicitiam et
dona ſibi trahit. et eum p̄re alijs
principibus honorauit. Tandem
remittit exercitū ſibi ſuggellit.
Et promittens ſe ſibi velle trade
re regnum p̄uincie et eū negōens
v̄gis p̄ficere. v̄ſq̄ ad ptolomaidā
ſeuz duxit. vbi ipſū ſtati ligauit
comites ei⁹ ſc̄z mille viros quos
ſecū duxerat occidit. ipſū v̄o ſa
tis cito poſt cum duob⁹ filijs inter
fecit. ¶ **Mora** ¶ Taphon q̄
intebatur occidere dominum ſuū
ſignat dyabolū qui p̄trauit occi
di xp̄i. Ionathas q̄ colūba interp̄
tatur ſiḡt vicū ſimplicem atq̄ iū
ſtuz. Sic ego ē q̄ taphon dyabol⁹
ſumme optat ionathā. i. vicum iū
ſtum p̄t peccatū interficere. a ip̄

ſum p̄t tēptationēs ſolet ad ſe q̄
ſi auē doſe ad laqueū cōuocare.
Sub ſpe enim tōm ipſuz ad ſe vo
cat vt occaſiōe tēpta ipſū occidat.
exemplo Jael qui ſifaram ad ſe
vocauit. quē ſecū dormiente⁹ occi
dit. Intra inquit ad me dñe ne ti
meas. **Judicū. iij.** ¶ **S̄** tuera quā
doq̄ inuenit eū iſto ionatha tātū
exercitū v̄tutū et ſcōz. ad quos
p̄ deuotionem habet patrociniū.
q̄ in ipſum nō poteſt manū mit
tere. nec ip̄z p̄ forte tēptationem
inuađe. Ideo ante om̄ia iſte temp
tat q̄ v̄tutū exercitū dimittat et
ſanctoz auxiliū nō expoſcat. ip̄z
mundi diuitijs magnificat qđ ad
hoc facit. vt facili⁹ ei credat et
ad mortem ipſum trahat. **Proū.
v.** Fau⁹ diſtillans labia meretas
nouiffimā vero eius amara velut
abſintium. Ergo officia et nego
cia regis. i. alta officia et dignita
tes ſeculi promittit ſibi tradere.
dū tamen exercitū in virtutūz ve
lit dimittere. et per conſenſum in
peccatum deſcendere. Ad hec ergo
officia vel negocia homo p̄t affec
tum vel effectum quandoq̄ a dy
abolo trahitur. ad que cum de ſc̄e
dent ſtati ab eo vinculis mala
rum concupiſcentiarum ligatur.
et tandem diuerſis vitijs ſtrangu
latur. et ad eternū interitū de pu
tatur. Dū em̄ hō v̄tutū exercitū di
mittit et ſeculi negocia cōcupiſcit
mortē culpe et p̄ne facili⁹ incur
rit. **Bñ** ergo cōſulit ſapiēs. **Ecc̄i.
xii.** Nō credas inimico tuo ielñū. qđ
ſic ibidē. iugit̄ ocul ſuis lacmabiē
imic⁹. a ſi iuenerit tēp⁹ non ſaci
bitur ſanguine ¶ **B
ij. n̄**

Dicitur hic qd simon mortuo
ionatha fratre suo ipsum i
modyn sepeluit. a sup sepulchz
pris et meis et q tuoz frim fuoz
septē pyramides posuit. Et hys
arcu posuit colūpnas magnas et
super colūpnas arma et circa ae
mā naues ad eternam memoriā
sculpsit. que a nauigātibz mac
videri poterant. Dic moraliter q
modyn qd interpretatur diuidi
catio. signat mentem que se ipsā
diudicare tenetur. qz scdm apo
stolum si nos ipsos diudicarem?
non iudicaremus. Dico ergo q
homo iust? in modyn. i. in consci
entia et memoria debet sepulchra
parentū suoz et amicoz facere. i
quātum mortē eoz debet in men
te habere. Septem etiā pyrami
des ibi debet constituere. inq̄tum
septē opa misericordie dēt pro ai
mabus istoz facere. Sculpturas
etiā bonoz exemplorum extere
us alijs demonstrare. i quibz colūp
nas. i. boni ppositi firmitatez. ama
. i. bonorum operum pbitatem. na
ues. i. contemptus seculi leuē et
transitoriaz agilitatē dēt sculpe.
vt sic nauis. i. hominibz p mac hu
ius mundi nauigātibz exēpluz
et spectaculum possit esse. Ista em
tra scz colūpne: naues: et arma
perseuerantia cōtemptus mudi. bō
opera: memoriā mortis cōmitan
tur. Et dum alioz mortē in mētē
gerimus in nobis spūaliter gene
rant. Et ideo de isto simone. i. de
viro iusto potest dici illud. **Job.**
xxi. Ipse ad sepulchra duceatur.
et in congerie mortuorum vigila
bit. **¶ C**

Hic habes qd simon abiecta o
ni immūdia de gaza: et fu
gatis alienigenis. posuit ibi viros
qui legem sciret et munuit eaz.
¶ Mora **¶** Casa que inter
pretatur fortitudo dñi sigt eccliaz.
simon qui interpretat obediēs signi
ficat bonū plātū qui deo p alijs de
bet obedire. Iste ergo a gaza. i. a ci
uitate ecclesie in qua reluctat potē
tia dei viu. dēt omnē immūdiaz
vitiōz purgaē. et alienigenas. i.
mltos hoies inde fugare. a viros
qui legē dei custodiūt. i. bonas per
sonas dēt introducere. virtutibz
eam debet munire vt sic se possit
contra hostes spūales viriliter de
fensare. **Vñ. ca. sequēti dī. q. i. ar**
ce iherlm collocauit viros iudeos q
essent ad tutamētū ciuitatis et re
gionis.

¶ Capitulum de amū quartū ¶ A

Hic dicitur. ca. xxiij. quō sub
simōe simō sacerdote
popul? iudeoz fuit ml
tipliciter prosperatus.
et quō misit romam amicaā eno
uare. et quō clipeū aureuz ponde
us mille mnaeū misit atē. Sed de
de oibz istis nichil ad p̄sens tāgo
Item in hōe capitulo deāmo quāt
to fit mētio quomodo trāphōn per
antiochuz filium demetrij fugat.
quomodo ipse antiochus contra
simonem indignatur. et quomo
do cōdebe? miss? cū exeratu a iu
da filio simois sit supat? s oia p̄

mittor quia nichil moralitatis vi
deo

Quoniam perambularet simon re
gionem iude descendit in ca
pum iericho. ubi ptholomeus fili
us abobi qui gener erat summi sa
cerdotis diues in auro et argento
qui erat in campo iericho ipsius ad
conuiuium suscepit. Simon vero
ad eum cum duobus filiis iuda et
jonatha sicut ad amicum intrauit.
reum quia iste ambiebat ad regi
onis ducatum instaurato conuiuio
vicos occultari fecit. et tandem si
mone cum filiis inebriatis et letis.
iste suis sumptis armis in eos irru
it. et ipsos nequiter interfecit. Et
statim ad occupandum iherusalem
et sanctificationem milites destina
uit. Iohannem vero symonis filium
qui tunc erat in zayara occidi iussit
Sed ille hoc percognito precauuit et
illos qui ad occidendum eum venerant
iugulauit. i. Machab. xv. **II**

Mosa **I**ste proditor ptho
lomeus dyabolū signat. quia iste
est qui summe captat simonem et fi
lios eius. i. bonum prelatum et bo
nos ipsius imitatores de medio tol
lere ut sic possit in regione. i. in po
pulo ad libitum impare. Quia er
go per fortitudinem contra istos pro
uolare non potest. ideo aliam viam
querit. ipsisque conuiuium mundane
prosperitatis prepat. et vino delicia
rum ipsos inebat Quos pro cer
to cum bene viderit letos et ebrios
et vino. i. mundi prosperis bene ple
nos tunc se et occultos suos mini
stros. i. temptationes contra eos
armat. et sic in diuersis vitis eos
temptans pro voto superat atque ne

cat. Et sic totum conuiuium quod
pauerat. et totam mundi gloriam
in luctum et tristitiam eis mutat
i. Regum. xiii. Cum temulentus
fuerit amon vino. percussit eum et
interficat. **VI** si vis dicere quod iste dy
abolus quando videt se hominem
bene letum. et in conuiuio munda
ne prosperitatis immersum. tunc
occultos socios seque mortem et infor
tuniam contra eum vocat. et sic per
mortem temporalem et eternam
ipsum interficit. vñ Machab. ix.
dicitur. Conuerse sunt nuptie in lu
ctum. vox in uisum suorum in
lamentum

Explicit Moralisationes super
primum librum Machabeorum
Incipiunt Moralisationes super
secundum librum Machabeorum

Capitulum primum

Naochus rex cum esset
in phidias
et in me
fus exca
tus cum
eo. auari
tia ductus
voluit tem
plum habere ubi thesauros abscon
ditos esse audierat spoliare. sed consi
lio sacerdotis seductus. cum paucis tem
plum ut pecunias acciperet ingressus.
sacerdotes statim templum clau
serunt. et aperto templi aditu mit
tentes lapides ipsum cum suis occi
derunt et membra eorum diuidentes

ij v